

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 14. Homo ipse Deum ejicit, ipse sibi maius adfert detrimentum, quàm omnes creaturæ simul vnitæ ei possunt adferre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

111. talis, eligendi populum in hoc mundo, ut sibi
locum eligeret quietis & habitationis: Dominus
in ea iubabit ab eo bisum. Et hoc, mea quidem
P. 54.10. sententia significat David his verbis: Verum a-
men prope timenes eum salvare ipsius, ut iohabi-

111. ter gloria in terra nostra. Hinc deinceps de-

Animi doce Theologia, qd od in hunc finem deinceps
creavit Deus mundum, ut animas habearet, in

Dominus ut quibus requiesceret, & iuclationi sua satifa-

cet, ut puta, hominibus se communicaret, illis

quicce-
it.
ut.
ta.

111. sua beneficia, dona, gratias largiretur: haec enim

est summi natura boni, & sola natura rationalis

tanti capax est boni. Sic ostendit Deus D. Iohani

supremam illam civitatem: Ecce tabernaculum

Dei cum hominibus, & habitatione in eis &c. Et

sicut heni diximus: etum illi regnum illud in

quo Deus aeternum moralibus gloriosus; de quo

Iesu D. Paulus. Hoc ipsum declarat sermo di-

uimus ex ore sapientis, de terrum agens prod. Cito-

ne, quod Deus cor los stellis ornauerit, terram

plantis, ac fontibus, aera repleteur aribus, mate-

pribus, hac omnia ad hominem preparauerit nu-

tritionem: ipse enim erat totius finis viuercis: si

queras ad quicq? Responser: Delicia mea esse cum

filii hominum. Alludens ad historiam creationis

Numquam enim ab opere desistit, donec creatis

omnibus, tota Sanctissima Trinitas diuina con-

Gen. 1.26. siderat summaq? sapientia deinceps: Facimus

hominem ad similitudinem nostram.

Creato vero homine: Requiritur Deus. Hinc col-

lige Dei, haec esse prima desideria, sedem sibi fi-

gere queris in anima, illi vnde adeo stridet, vt

viuum quid cum ipsa fiat. Hinc tenetas illas am-

casque percipis Dei voces: Aperi mihi foras mea,

ponsa &c. Ecce ito ad ostium & pulso, si quis au-

Apc. c.3. dieris vocem meam, & aperte ruitu rauum, in-

babo &c. Hanc ut Deus ingreditur, ibi quia in

loco residet quietis; ne timueris; quid ipse pr.or

discelsum, meditetur, si tu prior de illo non co-

ges ei ciendo, & ex parte tua penas obsecu-

lam, quod illum eliminet, ut est tebris inboistera-

conuersationis, appetitus luxuriosus, qui tibi vi-

res ossaque comminuat, auti cupiditas, qua vita-

les spiritus suffocet charitatis: atrabilis, qua cor-

vindictæ desiderijs confidiat: ambitu super-

bia, qua capitis caufet delirium & illud implet

vanitatis: Peccata vestra diuiserunt inter vos,

& Deum vestrum.

§ 14. Homo ipse Deum cijicit, ipse sibi manus
adseri detrimentum, quam omnes creature
simil unita ei possint adserire.

Hinc orum est, quod Deus vintari iussit per prophetam suum Azariam filium Oded. 1. Parab.
Regi Asa, rotique populo Iudeorum An. 15. 2.
die me Asa, & contra dominum Iudeo, & Beniamin:
Dominus vobiscum: quia fidelis cumeo, si queseris
cum, inuenies, si autem dereliqueritis eum,
dereliqueris vos. Videatur tangere quicq? am ceremoniam, quia vobis est Moyes, in illo lamentabilis-
castrum virtuti constans, ministrum, quod tulerit 1. i.
tabernaculum, de medio populi, ubi colloquatum
erat: Tollebas tabernaculum, tenebas extra castro Exod. 33.
procul. Oritur questio: qd erat illud tabernaculum 7.
cum nondum nullum adhuc esset exstruc-
tum, illud quod Dei iussu, & exemplar, sunt fa-
briatum. Verisimile est, quod opinatur Abulensis.
Quod antequam Moyes celebreret illud In ap. 33.
adlocisset tabernaculum, quod Deus defec-
sit, ut prius egredius est a Egypto, con-
struxerit quodam tentorium, quod esset quasi
proprius Deilocus, velut oratorium, quod com-
muniter situm erat in medio populi, unde dice-
batur Deus esse in medio populi. In hoc age-
bat Deus cum Moyse, & Moyse cum Deo, ve-
ram amicus cum amico, hic proponiebantur peti-
tiones, & dabantur respondae, hic Deum Moy-
ses consulens, & huic ordinatio super i. sive
bat mirabilis illa columna, qua noctibus inluc-
tus & lucis relucebat, qua populus, & ilu-
minabatur, & calcinabatur; de die vero velut im-
bes obumbras, populo erat, ab aitu solis um-
braculum. Hic igitur castrus est: dum populus
Deo rebellis illud non tolerandum, ac infame
comisit idololatria facilegum, vitulum con-
flauit aureum, adorauitque ut Deum, descendens
de monte Moyes, illum invenit, confessum
proprios accedens, tulit tabernaculum, quo
Dei cum populo presentia figurabatur, de me-
dio multitudinis, & Tendit extra castro pro-
cul, q. d. Abi Deus, & de medio vestri disce-
dit, vos derelinquit: eo quod in medio vestri Ido-
lum exillis detestabile, quo Deum provocas-
tis, vobis, vobis derelinqueret. Ipse opta-
bat hic vobis cum commorari, vestra locutio-
re ierabatur, atamen cum eo quod feciis, non
potest ipse remanere. Hoc est quod eum repellit
quod ejicit de medio vestri, quod cogit transi-
giare.

Voluit Deus, ut haec veritas sententia constaret iudiciali, per yatem Issiam ut preclarus disputans D. Ambros. a. b. conquererentur Iudei, quod August. Deus discellisset, eosque deseruerit, unde cuncta L. t. Elia populo male aduerlaque prouenebant. Citat & scilicet. Deus prophetam, aitque, vade & hanc canlam cap. 20. & iustifica. Hac dicit Dominus quis est hic liber re- lib. 8. m^o pudiis matris vestre, quo dimisi eam, aut quis credi- Lucam 6. tor meus, cui vendidi vos? Petrus erat Iuli Ser. 97. dæs dimittere uxores suas, quanto eis non plade temp. cebant, hac conditione, ut scriberent illis libellum Isa. 50.1. repudij: in quo dimissionis allegabant rationes. Conquereretis ait Dominus quod dimiserim ma- trem tuam, sponsam meam, synagogam? Ostendite mihi libellum repudij, videte num talen exemplum imitemur, videte num ego ob meas delicias unquam egerim de diuinitate. Date igitur mihi creditorem meum, & iuvos merluce gratia vendiderim: Quis creditor meus? Legunt expugnata: Cum creditori, exaltori meorum vendidi vos? Loquitur sumptuosa metaphorā ex yisu quotidiano, scilicet quod ob parentum debita, credores filios eorum dividenterunt, ut patet in vidua Eli- l. 4. Reg. 29. sei. Num forte sumtanta mea debita, quod pro- prie ea vos alijs distracterint mei creditores, ut libi ex vestra venditione pretium debitum con- quirerent? Eius criminis meprouocarunt, ut matrem vestram desererem, abiremque & ve- stira vos criminis vendiderim, & a me ab- sidentiae: Ecco in iniquitatibus vestris vendidi ells. & in sceleribus vestris dimisi matrem vestram. Non ego illam prior dimisi, sed ab illa prius dimisi hunc ac eius peccatis & ingratitudine, ut illam dimitterem irritatus: Nec à me longè diffi- cit lugere, nisi quia me relinquette voluisse, & per scelerā vestra, vos ipsos demones addicere seru- tūti.

Eze. 5. 8. ¶ 29 Occurrit Ezechiel Deo qui sanctuarium suum deseret, abibat viae suas. Vide Domine mi, & quo? num tunc deseris sanctuarium? O pro- pheta, sat is patet, te non videre, quae intra sunt sanctuarium, quid ibi fiat: quod non sim ego ille qui egreditur, sed iphi qui me foras expellunt: Fili hominis, putasne vides? quid isti faciunt abo- minationes magna &c. ut procul recedant a san- ctuario meo? Volo tibi eas esse manifestas. Per- fide paratem, intea. Hoc agit propheta, sub- minat, villet lacertos, serpentes, scorpiones, brachios, aspides &c. Bone Deus, in loco tali, talis? Utteris introspicere: villes seniores cum thuribulis suis, de quibus vapor fœtidus, ob- scurus, qui oculos offendetur, ascenderet. Cen- sebas mihi inter tantas abominationes, enor-

maque scelerā diutius habendum, immo non quantocius recedendum? Non forte vulpes ego: quem fumis nidoribus ejiciunt. Eni' cur dis- cedam, & haec de causa, tuā Deus egreditur au- mā, tuo sanctario: Templum Di' sanctum est, quid estis vos? Quid vis, ut in ea Deus habeat, si 1. Cor. 4. eam feceris speluncam serpentum, aspidum, bru- chorū, emisus immundiciā, auaritiae, luxurie, rancorū, ambitionisque receptaculum? Quomodo Rex mundissimus & bene comptus metabitur in cubiculo, ac lecto spinis strato, colubris, draconibusque horribus? Quomodo in tua Deus demorabitur anima, quam sic describit Ier. 1. Paschies non regni sicut ibi, sed regnescunt ibi be- stie, & resp. buntur deinceps curru draconibus. & Ia. 13. 2. basi absoluib[us] ibi stru sonet. & fil. si sal. adiuncti ibi: & respondebunt ibi: vnde in edibus esset, & fieret &c. O quis fumis de cordis tu furium ascen- dit thuribulo, qui nammis incendit concep- tientia: qui vapores, qui desideria, qui execra- biles abominationes exhalantur? Tu es ille vir, charitatem, qui Deum expellis, qui illum irritas ut abeat. Hinc congrue declarat D. Basil. illam sapientiam: Deus mortem non fecit Hom. &c. imp̄ auctem manibus & verbis accesserunt quoddam illam. Quæ est vicenda vera mortis? mortis auctio- ma: haec quippe est quæ plebs ore mortis no- cassare mentetur, quæ iuxta phrasim D. Iacobi. vocatur mortis prima: Hoc si mortis secunda. & ce. cap. 13. est principium ac radix omnis perditionis. Hinc Apocalyp- sia autem unde procedit? Ex eo quod Deus animam &c. deserit, sicut mors corporis, ex anima oritur illa- celu. Hunc autem de celum quæ agit. Dicere à Deo procedere, & quod ipse in, qui se subdit, ipse qui ait: Ego vado, fallaris: li- cet enim Deus ipse sit, qui discedit, verumamen- tem hic discelus ex proprio eius: non procedit motu, nec ea mens eius est, sed tu illum per peccatum ejus, sicut anima discelus, que cor- pus relinquit, hinc si quia illam febris, aut podagria, aut exanthema, aut ictus pugionis ex- pellet. Idcirco potest dicere Spiritus S. inquit D. Basil. quod non occidat Deus animam, sed tu sis ille vir, qui per peccatum mortem illam facis: hoc enim inde lucras: Si pendula pectora Rom. 6. 23.

O te perditum, qui ubi sic complaces tris vo- luptatibus, dum peccatum ad tuam leno, perarristi voluntatem, dum opes infulsi lucis auxiliis, indu- tis satisfecisti defideris: tuus cupiditatis: at- tende quæso, quid egeris, quod inde tibi datum 1. 13. dicitur emolumenum: Si pendula pectora mors. Et hoc est, mī, & inquit D. August. quem sequitur D. Gregor. quod Gen. 2. 17. Deus

Deus primavo Adamo properebat: *In quatuor die consideris ex eo, morte mortis, hinc intellige primo: cur peccatum mortale hoc nomi e vocatur. Quando dicitur infirmitas, vel vulnus mortale? Quando sufficiens est ut de corpore animam expellat, in quo consistit ratio mortis. Est autem mortale peccatum infirmitas, seu vulnus animae, quod Deum expellit ab anima de quo eius vita dependet. Quocirca dicit spiritus S. Hieronimo per malum occidit animam suam. Et Angelus Raphael Tobias: Qui faciunt peccatum & iniuriam, sunt anima sue. Secundo: quan grauitat Deum offendat, qui mortaliter peccat, & quan iuste tam horrendo multetur supplicio, scilicet aeternâ peccati iniquibusque temporibus.*

Domine, querit D. Chrysost. pro actu uno tam in leui tale supplicium? Quid Dei interest, quod taliter fecerit coniunctio, seu quod aliam ad illicita perturbavit? Quid Deo referit, quod male exceptam numicium, aut verbo proximo noceam ignominioser. Num ego Deum laudo? Num quid illi tollo? Nihil taliter quid facio, sed nec intendere. Multum abertas. Scire vis, quam graviter Deum offendas? Quam grauitat, die quæso, patrem filius offendere, obilem, divitem, sanctum, qui illum alit, sustinet, souter, qui nullius præterquam illius, cocum gerit, & hoc agit, ut omnes sui famili, mox omnibus illi leviant, si ut nigrum. Aethiopis vilissimæ complaceat, seu ut patris inimici sansfatae voluntati, cuius hoc sit confutum patenter interinere, asumeret gladium, seu baculum, & auronibus flagris patrem domino eliminaret, euque locum seu sedem, seu cubiculum Aethiopis aut, inimico cederet parvicia? Num taliter impunita possitis? Quid si talem offenseris filium, qui in parentem auderet talia, quo eum dignum supplicio iudicaret? Quid conueniens est, pater cum illo faceret, qua persona multat? Quid impudentie scelus ab Absalon patrum? qui parentem David domo propria, regio palatio exturbavit, exceperat prius rex, grandevus domo extorris, fleuus largiter. Diuino hoc actum consilio (inquit D. Chrysost.) ut infami morte queru fulpensus interieret, medius iuxta eccliam & terram, expulsus est celo, reiectus à terra, tribus lanceis traxillatus, ingenti lapidum cumulo tumuloque contectus, qui condignam tanto patricidio penam designant. Vtnam tibi Deus oculos aperiat, videalque, quod multo peiora committas in Deum patrem tuum benignissimum, sitque tua grauori digna impeditum supplicio. Peccatum nihil aliud est,

quam: Rimbora acuta, resle sonitu. S. Omnia inquit Ecl. 21. 41. quæ Deum confundit, dum flagrum, quæ eum anima tute homo ex tuba percutiellis. Et cuis ne gratias ob quandam carnis vilissimæ voluptatem, ex inimici sui demonis & hostis tui fusione fraudulenta, cuius haec causa mens est & omne flumen, ut te perdat, te integrum atque condemnat in sempiternum. Quam merecere vincitur am? Qualiter Deus animæ intentabat, per prophetam Ezechielem: Galicem bibes profundum & latum Ezech. 23. &c. Quia protervissime post corpus tuum &c. Insuper tibi valde timendum, ne Deus denovo nolit retinari: forte crederis, il abud esse quam alio quod adhuc tuis fulibus ejercere, & pugionibus inferni, & velle, ut ad primam mox vocem revertere, quia tu necessitate preflus eum in tui advocas auxilium.

Morabatur Iephite in terra Galaad: Reipublicæ consipit senatus, cumque ex quadam nauis, vel amaritudo ciuitate terraq. expellit decoratum. Flapis post cibis, confurgunt Ammonites, bella fulcitant, Galaditas opprimunt, nullum sibi vident ab hostibus effugium, nisi in suis accessant Iephite defensionem: legatos illi mittunt utros verbis primarios: Veri & Iudei. c. isto Principis nosfer, & pugna contra filios Ammon. 11. 6. Quibus ille, via a triduo me dedigrabunci ex merito vestro cerebro infamem expulsius, & qui mentis impudentie vestra pietas lucet debetis, me modo cogatis, ut vobis feriam auxilium? Nonne vos istis, qui odistis me, & circuistis domo Patris mei, ex more summis ad me necessitate compulsi? Emphatice valete sent angula verba ex ore Iephite prolati, sed multo magis à Deo. Quid cogitas impunitum necculo? Deum ciusimam immemorem, quæ eum anima tua, turpibus eieciisti coniesationibus? Quid tibi persuades pauperum singulifuga, Deum tanta impunitia obligatum, quæ cum cordeis tui vilissimis exulem ob vilissimum premium exturbasti? Cave tibi, ne mortis hora, quando cum in tui invocas auxilium, non idem tibi responderet, quod olim Antiochus, Can & Sauli, & pluribus eisdem farina peccatoribus, ei os suis in peccatis morti permisit obdurator. Tertio: discessit, monet D. Basil. quod tibi nullus plus nocere posset, aut maius adferre detrimentum, quam tu tibi ipsi inimicus. Malum non est aliud, quam privatio boni, & tanto manus, quanto beneplacitum nobiliori. Quid omnium est bonorum, optimum? Deus: Omne bonum. Ille tibi maius ineret ahamum, qui te isto privauerit bono. Et quis ille est? Tyrannus? inimicus? pauperias?

Opp. 10.

30 HOMILIA DECIMATERTIA. DE DISCESSV CHRISTI.

oppotrium? leones & grides, serpentēs, fornaces ardentes, gladij, tota gehennæ crudelitas? Nequam, sed peccatum. Illud verò quis facit? Præter te nemo. Tu es ille vir, qui propriū illud committis voluntate, prouide tu ille ipse es, qui tibi maius iuris nocentium. Huic occasione edidit D. Chrysostomus tam doctum quam eloquiem tractatum, quo ex instituto probat ille. *Hom. quod lud commune avima: Nemo leditur nisi à se ipso.*
Hom. 8.
Op. 1.
Jacob. 3.
8.
Cf. 70. 4.
2.

De quo diximus in nostris tractatibus. Hinc aiebat D. Bern. quod neminem plus timeret, quam seipsum, nec ab illo sibi magis caueret, quam à se ipso. Ab inimico tibi cates manus, potest enim in te slopum explodere, pugione trahendere: sed à tuis tibi magis propice manus, ex illis enim prolixi glans ænea, mortalis magis, quam fortissima catapulta nimis mortale peccatum, iaculum venenatum: *Plena veneno mortiferum.* In tuam ipsius animam, qua eam occidit, & omni priuat bono. Quocirca D. Berna, expeditis illa verba Dauid: *Eripe me, Domine, de manu peccatorum, de manu contra legem agentis & ini-qui.* Conuersus ad Deum sic ait: *Ego sum peccator; ego deus agens, & iniquis, eripe me de manus meorum.*

S. 10. Deus proprio motu non occidit hominem, ipse sibi homo per peccatum procurat mortem.

G. 31 *In peccato vestro morientis* Drebis modis potest hoc intelligi sententia Salvatoris, & virum que sensum admittit illa prepositio. *In* quæ in facti litteris bifariam inducitur. Primum, ut sit causalis: sicut in illa sententia Dei ad Primogenitos nostros parentes: *Maledicta sera in opere tuo. Id est proper opus tuum, peccatum tuum.* Et Hieremias: *Christus D. minus captus est in peccatis nostris.* *I. f. 10. 7.* *Id est proper peccata nostra. Secundum: redit concitantiam, ut in illa sententia Daniilis: *In peccatis conceperit me manus tua. Et Pharisæi coce obicerunt: In peccatis natus es tuus.* Et utroque modo capi potest in hac Christi sententia. Primum, velut illis perditis hominibus prædicente: *In peccato vestro morienti, id est, proper peccata vestra mortem.* In matrisello est doctrina D. Gregorij, & sapientia in sacris litteris repetita, quod Deus ita sapientiam habet, ob peccata aliquid, ut eorum penam, eius vita terminum imponat, ac moriatur. Ita occidit impudicum illum Her primogenitum patriarcha Iudeus, de quo S. lectio: *Fuisti Her nequam in confite. Tu Domini fecerit: Quoniam Deus mortem non fecit,* *10. 10.**